

JUSTITICIA SOCIAL

PREU:
15 CTS.

La campanya obstruccionista del faisme 100 per 100 és una maniobra de la Lliga i un senzill problema de comptabilitat per a aquesta

ORGAN DE LA UNIO SOCIALISTA DE CATALUNYA

Un crit d'alerta als obrers catalanistes
En aquest tombant històric

SOCIALISME I COMUNISME

Per Socialisme Catalunya ascendirà a la categoria de poble europeu i trobarà el camí lliure per a totes les llibertats, individuals i col·lectives.

Hem parlat ja tantes vegades del mal que feia a Catalunya la nostra polarització entorn d'un problema d'ordre polític—com el plet de les nostres reivindicacions col·lectives—, que em crec alliberat d'haver d'insistir. La supervivència d'un anarquisme tipus F. A. I. i la manca d'un gran partit socialista donen a la nostra política i a les nostres organitzacions sindicals un to totalment infraeuropeu. En aquest aspecte portem almenys un retard de trenta anys en relació als pobles avançats. Ara que podem començar a edegar la nostra autonomia, és indispensable que tots els obrers i tots els homes d'espiritualitat socialista—i fins els veritables liberals—sàpiguen superar-se per tal de deixar a segon terme les qüestions polítiques i posar damunt de la taula les qüestions socials. Les coses que han passat aquests mesos darrers—i que potser un dia convindrà explicar per menut—m'han confirmat una vella sospita: que molts burgesos de casa nostra, que feien grans escarafalls de llur catalanisme, no tenien cap ganes que el nostre plet trobés una solució, ni que—com l'Estatut actual—fos un simple arranjament provisor i transaccional. El dia que les joventuts universitàries abandonin el "pet de segadors!" i es comencin a interessar per l'ennobliment i l'emancipació del poble, és segur que les nostres organitzacions proletàries prendran tot un altre aspecte. I el dia que tots els sindicats de Catalunya estiguin regits per homes responsables, intel·ligents i amb veritable educació societa-ria, s'hauran acabat per sempre molts abusos i seran impossibles certes vergonyes que tot-hom coneix.

Per això, mentre no haguem apurat la mesura del contingut autònom de l'Estatut ens interessa molt a tots poder donar per resolt—provisionalment—el nostre plet polític. Tinc molta por, però, que els reaccionaris d'ençà i d'enllà de l'Ebre trobaran manera de tornar a enverinar les coses, a fi de poder engabiar la nostra intel·lectualitat i les joventuts de la me- nestràlia en la cleda innocua

del pairalisme xoví. Mentre cridin: "Visca Catalunya!", la burgesia podrà becainejar tranquil·lament i pair sense noses els àpats de mal profit.

Cal que tots els homes d'esquerra comprenguin aquesta veritat: El veritable plet polític està plantejat avui a Catalunya entre nosaltres, els socialistes, i els "pomells de joventut". Pel socialisme, Catalunya ascendirà a la categoria de poble europeu i trobarà el camí lliure per a totes les llibertats, individuals i col·lectives, a mesura de la seva capacitat, en catalanitat i en ciutadania. Pel "pomellisme", Catalunya regularà un segle, i acabarà resant el rosari, veient com se li tanquen totes les portes i com perd totes les simpaties que la seva causa de llibertat havia despertat enllà de les fronteres.

L'exemple pestilent de la "dolça Polònia", sota el feixisme de Pilsudsky, hauria de bastar per a fer veure els enormes perills d'aquestes hores a tots els catalanistes de bo de bo. ¿Ens deixarem penjar la llufa per la "Lliga Espiritual de Nostra Senyora de Montserrat"? La "impaciència catalanista"—en total desacord amb les realitats que avui mostra el procés de la nostra renacionalització—podria ésser la causa de la derrota espiritual de Catalunya. I aquesta derrota seria molt més greu que la de la Solidaritat Catalana. D'aquesta ens en vàrem refer en vint anys. Per a refer-nos de l'altra hauria de passar mitja centúria.

Es troba avui Catalunya—i no em sap greu repetir allò que ja he dit en altres bandes—en una situació semblant a aquella en què es trobaren en acabar la guerra les velles nacionalitats alliberades pel tractat de Ver-calles. Després de catorze anys, és molt difícil mantenir avui per la generalitat d'aquests nous Estats independents el total engrescament que per ells sentíem quan sofrien sota el jou de l'imperialisme estranger. Un d'ells, però, s'ha salvat amb tots els honors. Parlo, naturalment, de Txecoslovàquia. I és que la República txecoslovaca, a l'hora crucial de l'alliberament, va saber reaccionar del complex d'inferioritat que provoca tota opressió autoritària, amb una compensació superadora de ti-

"El Marxisme no és cap dogma." — LENIN.
Per l'endarreriment cultural del nostre poble la "liga" comunista arriba a Catalunya quan a tot arreu ja està passant de moda.

2. Les modes que arriben tard

De totes les lliçons, les de la Història són les més inútils. Cap poble no sap escarmentar en la pell d'un altre i, l'un darrera l'altre, tots han de sofrir les mateixes atzagaiades i tots han de passar per les mateixes calamitats.

Ara que l'Estatut autònom dona al nostre poble l'ocasió de mostrar la seva capacitat— a l'hora que carrega damunt les nostres espatlles el pes feixuc de la nostra responsabilitat històrica—, tan sols amb les mar-rades que ens podríem estalviar esguardant els exemples de fora de casa, en cinc anys ens seria possible rescabalar-nos dels trenta anys d'endarreriment que, en termes generals, en l'ordre polític i sindical portem en relació amb l'Europa culta.

Però no cal fer-se gaires il·lusions. Damunt d'aquestes mateixes pàgines escrivia jo l'any 1924: "Després de la crisi anarquista és impossible que el proletariat amb el paladar estragat de tants llamps-i-trons i sang-i-fetge, entengui de cop i volta el llenguatge serè i humà de la raó i s'endinsi en un socialisme intel·ligent, tolerant (amb totes les matisacions obre-ristes), democràtic i antisectari. És natural que els que ahir practicaven l'anarquisme més massís i infantil, siguin avui fidels ido-

pus "comunitari", és a dir, amb l'esperit d'emulació socialista. La generalitat dels altres pobles renascuts a la vida lliure han reaccionat contràriament, cercant una compensació xenò-toba d'exaltació patriòtera—banderes i musiques—tractant de rebaixar i menysprear els altres i tancant-se, TOTS SOLS, dintre de casa, decidits a proclamar que llur melic sumari i malolent era el centre d'interès universal.

Polònia o Txecoslovàquia. Feixisme o Socialisme. Particularisme o Universalisme. Vet ací els dos únics camins que avui esperen les nostres passes. Si sabem seguir el darrer demostrarem que Catalunya tenia raó. Si ens llancéssim insensatament per l'altre donaríem la raó a l'Ortega i Gasset.

làtrics del dogma bolxevista. Hi ha gent que sense un dogma no sabrien com fer-s'ho, i nosaltres—que mai no hem sabut esguardar cap pretesa veritat d'una sola cara—ja ens en fem càrrec. No tothom és igual i cada casa és un món. Després de la crisi anarquista—estigüeu tranquils!—vindrà la febrada comunista. A nosaltres això no ens preocupa gaire. Com que anem molt lluny—sense cap ambició personal i no hem de donar compte a ningú dels nostres "èxits"—, no portem cap pressa.

Aleshores em vaig equivocar. Vaig ésser excessivament optimista. No vaig tenir en compte que, per l'endarreriment cultural del nostre poble, els *sno-bismes* i les modes de l'estranger arriben sempre a casa nostra amb un retard considerable. Quan a Anglaterra els infants s'avorrenen amb el yo-yo, els nostres tot just s'hi comencen a engrescar. Per això, durant aquests vuit anys el comunisme tot just ha anat fent la viu-viu i sembla que tot just ara la "passa" es comença a fer encomanadissa. I encara "sort" de la crisi econòmica i de la tragèdia dels obrers sense feina. Sen-

se la fam que truca a la porta de les llars obres per a dur-hi la més justa de les desesperacions, potser encara estariem allí on estàvem.

Així es dona ara el cas lamentable, i que hi ha el perill que ens posi a tots en ridícul, que la "febrada" del comunisme, amb el seu seguici d'espectes verbals i d'extremismes oratoris sense suc ni bruc—tot plegat aigua de pa i ordi—, s'encomani a casa nostra justament a l'hora que va passant de moda a la generalitat dels pobles civilitzats. Això són coses sobre les quals tota discussió és baldera i bizantina. Es tracta de fets objectius que estan a l'abast de tots els comunistes que saben llegir i escriure. Em bastarà, per a demostrar-ho, referir-me al llibret d'O. Bewer, *L'Internationale Communiste et ses Sections*, que acaba de publicar el "Bureau d'Editions", centre de la propaganda oficial comunista a la veïna República, amb les estadístiques presentades a la XI Assemblea Plenària de C. E. (abril de 1931), sobre la situació dels partits comunistes, de les quals extrec les dades següents:

CONTINGENTS OFICIALS DEL PARTIT COMUNISTA ALS PAÏSOS CAPITALISTES

	Anys 1931	Pèrdua
Txecoslovàquia.	35,000 membres	(l'any 1924 eren 140,000). 105,000
Estats Units . . .	8,000 "	(l'any 1924 eren 17,000). 9,000
Anglaterra	2,555 "	(l'any 1927 eren 9,000). 6,445
Suècia	7,450 "	(l'any 1929 eren 20,000). 13,550
França	36,000 "	(arran del Congrés de Tours eren 120,000). 84,000
Total	89,005 membres.	Pèrdua soferta. . . 218,005

Es a dir que en pocs anys—aquells que jo confiava que ens servirien per a passar la febrada—en sols cinc dels països capitalistes més civilitzats, la III Internacional ha sofert una baixa de més de *dos cents mil afiliats* (després s'ha fet més gran encara) i comptava únicament menys de *noranta mil membres*.

En els països capitalistes, el P. C. T. tan sols manté les seves posicions i va creixent a Alemanya, numèricament, però bé que la seva organització i força interior estan en plena decadència, com ho demostra el fet que les cèl·lules de fàbrica han baixat, de 2.243 que n'hi havia l'any 1926, a 1.524 que n'hi havia l'any 1930.

I és que, pròpiament parlant,

el P. C. alemany no té res a veure amb un partit marxista. La seva major part està constituïda per pobres famolencs, sense la menor consciència de classe i cap mena d'idealitat comunista, moguts solament per les impulsions tràgiques—tan tristes i tan humanes!—dels que pateixen fam de pa, i per totes les escorrialles del *Lumpenproletariat*, la companyia del qual considerava Marx funesta per al poble. Per a demostrar això que dic n'hi ha prou (sempre seguint les dades oficials de l'obreta de Bewer) considerant que l'any 1929 el partit va tenir 50.000 adhesions y 49.000 baixes! Per un augment efectiu de 1.000 afiliats hi va haver un traspàs de vora 100.000 membres! (Es

(Continua a la pàgina 3)

LA SETMANA POLITICA

De la disciplina

La política catalana, en l'horari d'avui, és inferior a l'Estatut.

L'Estatut és una conseqüència de la unitat catalana, unitat en el sentiment reivindicatiu nacional, unitat en la voluntat d'assolir-la.

Però la política catalana no ha avançat paral·lelament a la maduresa cívica i espiritual del nostre plet. No ha sortit encara del període preestatuari i fins pre-republicà.

Els partits catalans, de republicanisme i catalanisme més o menys històric i avançat, són esmicolats pel comarcalisme, pel localisme. No han volgut, o no han pogut superar els prejudicis de tribu, de clan, suports del caciquisme clàssic, creant els grans òrgans de política general, de programes generals, de visió integral dels problemes nostrats. L'Estatut ens exigeix una Catalunya concebuda i sentida com una sola unitat. Els partits polítics no són res més que un mosaic de localismes primitius sense horitzó, sense connexió substantiva.

Exemples en sobren. Però el més eloqüent, avui, és el que ens ofereix el d'Acció Catalana. Hem pogut veure com a Barcelona llança i defensa la bona teoria d'una Catalunya regida per partits republicans i liberals i catalans; com a Tarragona pacta amb el domingisme corruptor i corruptor; com a Lleida s'entén amb la reacció anti-republicana de la Lliga i els carlins i les desferres del vell caciquisme monàrquic; com a Girona volgué aliar-se amb l'Esquerra Republicana de Catalunya; com a Barcelona pregona el seu puritanisme catalanista anant sola. ¿Voleu actitud més anticatalana, més antirepublicana? ¿La política ha d'ésser segons les comarques: esquerrana a Barcelona, colonial a Tarragona, monarquizant a Lleida, atemperada a Girona? Si aquesta és la concepció de Catalunya dels que han monopolitzat pedantescament els sentiments nacionals, insignificant, misèriosa, menyspreable és per als homes que vivim el nostre segle i volem crear-ne una amplament humana, estretament unida en la creació d'una civilització més justa y més bella...

Nosaltres no ens hem escapat d'aquesta migradesa moral i espiritual del catalanisme històric, més de capella i de sagristia que de Catalunya. Alguns companys de les comarques s'han cregut autoritzats per a trencar la nostra disciplina nacional, la nostra tàctica nacional, el nostre ideari nacional, en gestionar pactes o avinences amb partits enemics del nostre aliat. La desviació era perillosa i el C. E. s'apressà a corregir-la. I enèrgicament, car som un partit jove fàcil a les contaminacions d'un ambient adwers.

Així ha d'ésser. La Unió Socialista de Catalunya és un partit nacional, no de comarques, de tàctica única, de disciplina única, d'ideari comú a tots els

companys, visquin on visquin. I solament mantenint aquesta unitat d'acció, de disciplina, d'ideari, aquest concepte i aquesta visió nacional, serem quelcom útil i modèlic a Catalunya.

El viatge d'Herriot

La visita d'Herriot a Azaña ha caigut com una pedra en el toll on viuen les granotes diplomàtiques. "¿L'equilibri europeu en perill?", es pregunten. O, més concretament, ¿l'equilibri de la Mediterrània?

Es sabut que el Nord d'Àfrica és un dipòsit de carn humana per a França, en cas de guerra; que la possessió de les illes Balears dona la clau mediterrània a Espanya en l'avinencesa d'una guerra italo-francesa; que, actualment, la potència marítima i aèria d'Itàlia fa de fet impossible la continuïtat dels transports comercials i bèl·lics de França amb el Nord d'Àfrica; que aquesta veritat, comprovada en recents maniobres, ha centuplicat el valor estratègic de les Balears; que en temps de Primo de Rivera, Mussolini s'apropà massa a les Balears.

¿Sota la cortesia diplomàtica d'Herriot s'hi amaguen les Balears? França i Primo de Rivera s'entengueren per a resoldre junts el problema del Rif i els interiors d'Espanya. ¿Herriot i Azaña pensen entendre's per a resoldre el problema de la Mediterrània occidental i els interiors de la República? No serem nosaltres els primers a negar-ho. Els desmentiments oficials sempre són sospitosos. Les temorenques reflexions del *Vorwaerts*, el gran diari socialista alemany, no seran totalment injustificades. I el temperament bèl·lic d'Azaña, i la seva política de militarització tècnica no són factors d'apaivagament. A més, són molts els problemes econòmics espanyols que en part pot resoldre França amb senzills canvis aranzels, perquè els ignorem o perquè vulgui ignorar-los Herriot o menysprear-los Azaña.

A l'endemà de la gran guerra es digué: ha mort la diplomàcia secreta. Com en tantes altres coses, la gent prengué per realitat una il·lusió. La diplomàcia secreta no ha mort, i és instrument d'ella la Societat de Nacions. ¿Herriot-Azaña n'escriran un nou capítol?

Cal estar alerta!...

La corrupció municipal

¿Què n'hem de fer de l'Ajuntament de Barcelona? Per la seva composició és completament inoperant, en sentit constructiu revolucionari. Per la moralitat de molts dels seus components és una xacra que infecta tot l'organisme ciutadà. Pels fets coneguts i pressentits és un motiu d'escàndol i de corrupció.

Què n'hem de fer?

Hi ha allí un cranc: la minoria llerrouxista. I un sarcoma: el grup d'expulsats de l'Esquerra. Junts, i fent el joc de la Lliga, impossibiliten als regidors de l'Esquerra i de la U.

S. C. Ni que s'ho proposessin fermament aquests podrien desenvolupar cap pla d'acció constructiu.

Impossible la moralitat administrativa havent-hi llerrouxistes i Sánchez Silvas. Impossible l'eficiència política per manca de majoria. Impossible la continuació del "statu quo" si quelcom val la solvència de Barcelona.

No és qüestió episòdica, sinó de conjunt. L'afer dels nomenaments és un episodi. El problema seria el mateix d'ésser aquest una convicció íntima i no un èxit policial. I és així, de conjunt, que cal resoldre'l.

I no hi ha altra sortida que la dissolució.

La dissolució de l'actual

Ajuntament ha d'ésser un dels primers acords del Parlament català. Pel bé de l'Esquerra, de la U. S. C., de tota la ciutat. Per deure de ciutadania. Per respecte a la voluntat revolucionària que va donar-li vida.

Els herois del B. O. C.

La ineficàcia dels pinyols de Maurín, a Manresa, ha tret de polleguera els heroics herois del B. O. C. (obres: arreu-vos i aneu-hi!).

Socialisme o comunisme?, pregunta Campalans. I els herois del B. O. C. contesten: Campalans va fer negocis bruts en temps de la dictadura. Evidentment, el mètode Ollendorf s'ha inventat per als nostres quasi comunistes, quasi obrers

i quasi camperols, revolucionaris de pagesia a l'hivern i pacífics estiuencs a l'estiu.

¿Que Campalans tingué això o allò en temps de Primo de Rivera? Campalans ja sabrà demostrar que en un dit d'ell hi ha més honradesa que en tots el capítols bocs plegats.

Però, encara que no ho pogués demostrar, no és aquesta la qüestió. La qüestió és una altra: ¿Socialisme o Comunisme?...

Parlem-ne, oblidant Ollendorf; parlem-ne forçat i clar, herois del B. O. C., magnífics raves (roigs per fora, blancs per dintre) del revolucionarisme castròfic!...

J. COMORERA

SOCIALISME I ECONOMIA

Es una realitat cada cop més patent que les grans lluites per la llibertat i l'emancipació dels individus i els pobles transcendeixen amb intensitat i extensió cada dia majors al camp de l'economia.

No hem d'entrar ara ací en la consideració de saber si el factor econòmic no ha estat sempre en realitat el determinant fonamental de l'evolució social dels pobles. Podríem acceptar aquesta tesi i constatar tanmateix que el factor en qüestió hauria operat, fins a un moment històric determinat, a la manera d'una llei física desconeguda de la qual les societats, incipients o avançades, sofrien els efectes més que no n'entreveien la raó.

No és sinó a partir de Marx i de la constitució, amb ell, dels partits obrers i socialistes que constatem per primera vegada en la Història un esforç organitzat i conscient per dur al camp de la política les qüestions derivades de l'estructura econòmica-social mateixa de les nacions i pobles. Aquest esforç reix per altra part a plantejar tot d'una el problema en els seus veritables termes.

Avui, però, és tota l'àrea de la política la que es troba envaïda i penetrada per aquesta gran qüestió que hem convingut d'anomenar *social*, per manera que és ben bé relativament a ella que els partits se situen i es defineixen arreu del món.

I això no pas d'una manera accidental, o passatgera, com a conseqüència tal vegada de la greu i profunda crisi que actualment afligeix les nacions, sinó per la consciència cada cop més clara, cada cop més precisa, que els grans problemes de la llibertat humana, de la justícia social i de la democràcia autèntica no poden trobar adequada i satisfactoria solució mentre subsisteixi la desigualtat flagrant que es deriva de l'ordre econòmic.

Llibertat? ¿Pot hom parlar de llibertat en el cas—per no parlar sinó d'ells—dels vint-cinc milions de sense feina que hi ha actualment pel món i que no tenen tanmateix per subsistir,

ells i llurs famílies, sinó el treball de llurs braços i llurs mans? Llibertat de què, si us plau?

Igualtat? ¿És possible parlar sincerament d'igualtat mentre els uns tenen en abundància no solament allò que cal sinó fins i tot per nodrir el luxe i la mollesa, i els altres es veuen privats de subvenir a les exigències més elementals de la vida diària?

Igualtat i llibertat són tanmateix elements igualment essencials del concepte "liberal", per manera que el socialisme, que aspira a substituir l'actual sistema econòmic per un de més racional on la distribució de la riquesa s'efectuï en profit de la col·lectivitat, se'ns representa avui com la projecció en el temps, com la formulació en termes d'actualitat d'aquell gran corrent que, iniciat al segle xv amb el renaixement de les ciències i les arts i prosseguit a través de la Reforma i la Revolució francesa, pren en un moment determinat el nom de *liberal* i es resol, un cop assolit el seu objectiu històric, en pura i noble actitud intel·lectual.

El socialisme, democràtic per essència i per definició, no és,

doncs, pas una doctrina d'odi, sinó d'amor i fraternitat universals.

El socialisme no pretén pas anul·lar la individualitat, sinó que aspira, al contrari, a deslliurar la personalitat humana assegurant-li, per mitjà d'una més equitativa distribució de la riquesa, la dignitat bàsica de l'existència material.

Hi ha en el socialisme una emoció profunda que es comunica irresistiblement a tots aquells que s'hi atansen sense prevenció i que revifa en nosaltres les cendres de nobles principis i preceptes que, a través dels segles, hi han anat dipositant, candents, idealitats preterites i moviments passats. Principis i preceptes que si no els revivíem de tant en tant amb un nou contingut emocional, no foren sinó això: cendres fredes, lletra morta dels manaments de qualsevol decàleg.

Socialisme no és així una moral, sinó, en la seva forma actual, la mateixa moral eterna, que deriva de l'essència de les coses i de la naturalesa més íntima de l'home.

CARLES GERHARD

TEATRE

"Un amo", de Ramon Vinyes

La Secció de Propaganda del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria ha volgut, durant l'exercici 1932-1933, oferir una sèrie de representacions teatrals amb estrenes d'obres d'autors catalans que no han trobat entrada o que han estat exclosos de les capelletes conegudes per empreses de teatre català: Ramon Vinyes, Prudenci Bertrana, Ambrosi Carrion, Alfons Maseras, C. Fages de Climent, Miquel Llor, J. Pòig Pujades, Miquel de Palol, etc.

El C. A. D. C. I. podria fer un gran bé al teatre català. Però l'empresa no tindrà, ni de molt, el caràcter que hauria de tenir. Deixant a part la qüestió ideològica—i no ens referim únicament a la social, sinó principalment a l'artística—, molts dels elements que haurien d'estar a l'altura de l'intent estan, pel que hem vist, bastant per sota.

La temporada—qualificada amb gran cursileria de "Vetllades de Teatre selecte" i presentada gairebé sense propaganda i amb cartells i programes amb un llenguatge harmònic amb el "Teatre selecte"—s'inaugurà dissabte passat, dia 22, amb *Un amo*, del company Ramon Vinyes.

Un drama social, fort, viu. Ramon Vinyes ha imprès a l'obra tota la seva passió literària i ideològica. El dependent de comerç davant un amo despota i poderós. Vinyes no ha volgut presentar-nos un tipus genuí de patró, sinó un patró excepcional, en el qual es reuneixen les característiques diverses dels diferents burgesos; ha animat un patró que sempre és amo, en qualsevol lloc que es trobi. La dependència, s'ajup porugament sota la seva mà fèrria, bàrbara; permet les més grans vexacions, les burles més cruels.

Aquest és el veritable drama que presenta Ramon Vinyes. Prendrà més relleu als ulls senzills del públic la seva topada amb Clara, la mecanògrafa; la derrota, en fi, que Clara li fa experimentar, així com la pèrdua moral de Víctor, el fill; però l'autèntic assumpte és l'explotació de la dependència i la covarda submissió d'aquesta a l'amo.

Ramon Vinyes ens presenta l'obra amb tota noblesa. L'amo, ésser ben humà, des del seu punt de vista té la raó. La dependència es deixa vexar, i enforteix, per tant, la posició de l'amo.

Intent nobilíssim, la interpretació i el públic no s'ajustaren a *Un amo*.—R. i T.

